

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nrul de Dumineci

Pe un an . . . 4 Cor.

! Pentru România și:
America . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
polază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 38.

Ce ne-așteaptă?

În lungul amarului șir de ani ce l-a străbătut poporul românesc din țara ungurească dela ștergerea iobăgiei încoace, zadarnic căutam pentru mângăierea ochilor noștri sufletești clipe senine. Ne-am sbuciumat mereu în ghiarele sărăciei, ne-a păscut neconținut urgia guvernelor ungurești, toate opintirile noastre de a ne ridica alături de neamurile cu soroc mai fericit au fost sleite de pornirile vrășmașe ce au avut aceste guverne față de noi. Numai un pic n'a fost bine și apoi iarăși tot rău. Vreme de patruzeci de ani câte guverne s'au părădat la cârma țării, toate au fost călăuzite de gândul câinesc de a stânge viața națională a celorlalte neamuri. Deși neamurile din această țară plătesc deopotrivă dările, îngrămădind an de an comori uriașe în visteria țării, guvernele ungurești n'au avut purtare de grijă decât pentru un singur neam, risipind cu largă dărnicie banul îngrămădit din sudoarea tuturor numai pentru întărirea și ridicarea în bogăție a acestui neam.

Celelalte neamuri și îndeosebi neamul românesc a fost lăsat într'adins în întunecul sărăciei și al neștiinței. Ba și puținul cât amar l-am putut strânge, cearcă să ni-l ia cu mâna-i pacătoasă. Până când pentru neamul răsfățat guvernul în dărnicia-i fără măsură a cheltuit avuți uriașe ridicându-i școli, împărțându-i pământ și înzestrându-l cu toate libertățile politice, — nouă ne ia

și școlile ridicate de noi; pe pământul ce ar trebui să-l împartă între țărani noștri — cei cari abia mai au petecul din ținutim — aduce coloniști până și de peste hotarele țării, numai să fie unguri, iar libertățile noastre politice, drepturile poporului nostru le nesocotește, călcând jurământul ce l-au pus în fața Maiestății Sale Impăratului pentru a păzi aceste drepturi, nefăcând osăbire între neam și neam.

Și făcut-au tot binele ce-l poate face stăpânirea din prisosul uriașelor comori ale țării, numai spre întărirea unui singur neam. Au ridicat orașe mari, puternice, cu negoț și meserii înfloritoare; au făcut așezăminte obștești, officii multe, dela cari trag plată grasă sute de mii de oameni. Și câte n'au făcut, — școli înalte, teatru, muzee, câte toate și numai spre întărirea lor și sleirea puterilor noastre.

Noi zadarnic ne-am sbătut de patruzeci de ani. Dacă ne-am cerut drepturile și partea ce ne-o chizășuște constituția sfințită prin jurământul împăratului, ei s'au îndârjit. Vrășmașia lor față de noi a crescut mereu, cu cât ceream și noi mai desnădăduiți fărâmətura noastră. Ne-au prigonit, ne-au batjocorit, ne-au chinuit și ne-au vârsat sângele pe la alegeri, ne-au băgat prin temniți, ne-au furat rând pe rând drepturile și libertățile politice — și ni le fură mereu. Când am văzut că n-o putem scoate la cale cu sufletul lor încâinit, noi am socotit să-i lăsam în pace, să nu ne mai risipim puterile în hârțueli, ci să ni-le strân-

gem punându ne de zor pe lucru la noi acasă, prin ținuturile noastre românești. Să muncim din toate puterile noastre pentru a ne întări și ridica prin cultură și bunăstare. Fruntașii neamului nostru au hotărât să rămănem deoparte, lăsând guvernele să-și facă hatărul, doar s'or desmetici din visul lor nebun și vor vedea și ele că visul lor e vis deșert, că Dumnezeu a rânduit pentru fie-care neam în parte alt soroc, că ele sunt flori osăbite în grădina lui Dumnezeu și că busuiocul nu se face urzică, românul nu se face ungur. Guvernele ungurești însă nu s'au desmetecit, ci vreme cât am stat în așteptare au purces și mai neimpăcați pe cărarea prigonirilor și a călcării drepturilor noastre. Folosindu se de sărăcia noastră și de întunecul în care am rămas pe urma îngrijirii lor maștere, ne-au cumpărat sufletele și ne-au înhamat la carul lor.

Văzând fruntașii noștri cum își fac batjocură din neamul românesc, au hotărât să între iarăși în luptă, — de astădată cu gândul s-o ducă până la sfârșit prin toate vijeliile câte le-ar stârni stăpânirea împotriva noastră. De-odată cu noi s'au urnit și celelalte neamuri oropsite și focul luptei se încinge cu iuțală peste întreaga țară. Semnul, care ne călăuzește lupta și în care trebuie să învingem e: *votul pentru toți*.

Dacă vor avea vot toți cetățenii, fără osebire de naționalitate, se vor schimba ca prin minune stările din țară. A înțeles stăpânirea acest lucru și s'a pus din răspuneri,

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“.

Edmondo Di Amicis.

I N I M A.

Negustorul.

Joi, 1 Decembrie.

Tata vrea ca în fiecare zi de vacanție să vie în casa noastră unul din colegii mei, sau să mă duc eu la ei, astfel ca încetul cu încetul să mă fac prieten cu toți. Duminecă o să mă duc la plimbare cu Voltini, cela bine îmbrăcat, care se scutură mereu și căruia îi este așa de năcaz pe Derossi. Azi a venit la noi Garoffi, cela nalt și slab, cu nasul ca un cioc de cucuvală, cu ochii mici și șireți, cari îi joacă în cap. Acesta este bălatul unui băcan și este foarte ciudat. Mereu își socotește banii ce-i are în buzunar; socotește pe degete repede, repede; și face orice înmulțire fără tabla înmulțirii. E un sgârcit și și-a și făcut un libret la Casa de Economii: cred și eu, nu chituieste niciodată un ban, și de-l cade sub bancă un centesimo, e în stare să-l caute: o săp-tămână întreagă. Derossi zice de el că face ca colohna: strânge tot ce găsește: penițe stricate, mărci vechi, ace cu gămălie, mucuri de luminări. De mă bine de doi ani strânge mărci și are mai multe sute, din toate țările, stânse într'un album, pe careare de gând să-l vândă librarului, când o fi plin. Până atunci, librarul îi dă caiete pe de geaba, pentru că-i aduce băieți cari cumpără cărți. În școală mereu face negustorie: vinde lucruri,

face loterii, vinde cutii, pe urmă îi pare rău de cutia vîndută și o cere înapoi; cumpără lucruri ieftine și le vinde la altul îndoit; joacă la penițe și nu perde niciodată; vinde jurnale vechi tungiului; și are un calețel mic, în care-și scrie socotelile, plin de numere. La școală nu învață decât aritmetica și dacă se gândește să capete medalia de premiu, o face numai ca să aibă în-trarea gratis la teatrul de păpuși.

Mie îmi place Garoffi și-mi petrec bine vremea cu el. Ne-am jucat de-a negustorii, și cât de bine știe sa umbie cu cântarul. Zice că, îndată ce o isprăvi școala, o să deschiză o prăvălie, cu o marfă ce nu s'a mai văzut. Ce bine i-a părut când l-am dat niște mărci streine! Numai decât mi-a spus cât se vinde fiecare din ele, pentru colecții. Tata se prefăcea că cetește jurnalul, dar ascultă tot ce spune el.

Garoffi are vecinic buzunarele umflate, pline de lucruri și ca să nu se vază stă mereu cu pe-larina pe umeri. Când umblă, este tot pe gânduri, de pare un negustor. Dar și mai mult ține la colecția sa de mărci, ca la o comoară și mereu vorbește de ea, ca și cum ar câștiga o avere întreagă cu ea.

Colegii îi zic sgârcit și cămătar. Eu nu știu de ce, dar îl iubesc și mă învață o mulțime de lucruri; mi se pare că este un bărbat.

Coretti, băiatul negustorului de lemne, zice că Garoffi nu și-ar da mărcile nici ca să scape pe mama sa dela moarte. Tata însă nu crede.

— Așteaptă, ca să poți să-l judeci, mi-a zis tata; Garoffi are o palimă, dar are și inimă.

Deșertăciune.

Luni, 5 Decembrie.

Ieri am fost la plimbare pe bulevardul Rivoli cu Voltini și cu tatăl său. Trecând pe strada Dora Grossa, am văzut pe Stardi, cela ce dă cu piciorul, înaintea ferestrei unei librării, uitându-se țintă la o hartă geografică, și cine știe de câtă vreme stătea acolo, căci el învață și pe stradă. Ne-a răspuns așa de rău la salutul nostru, necio-pitul!

Votini era bine îmbrăcat, ba chiar prea bine: cisme de lac, o haină brodată cu șnururi de mătase, o pălărie de păslă albă și ceasornic. Dar azi, nu i-a mers bine cu mândria lui.

După ce am alergat mult pe bulevard, lăsând mult în urmă pe tatăl său care mergea încet, ne opriram lângă o bancă de piatră, lângă un bălat îmbrăcat simplu, ce părea ostenit, și se gândea cu capul în jos. Un bărbat, ce părea a fi tatăl lui, se plimbă în sus și în jos pe sub copaci, citind jurnalul.

Ne-am așezat pe bancă, Voltini între mine și băiatul cela.

Votini ridică un picior și-mi zise:

— Ai văzut cismele mele ofțerești?

Zise așa ca să-l facă pe celalalt să se uite, dar cela nu-și întoarse capul.

Atunci lăsă piciorul în jos și-mi arătă șnururile de mătase și mi spuse, uitându-se pe sub sprincene la băiat, că șnururile acelea de mătase nu-i plac și că o să-și pule pe haină nasturi de argint. Dar băiatul nu se uită nici la șnururi.

Atunci Voltini începă să-și învârtască în vârful degetului pălăria lui albă, dar băiatul părea că-i face înadins, nu se uită nici la pălărie.

să ne pue stavili și zăgazuri, fel de fel. Deputații noștri au fost terorizați în cameră, pe M. Sa împăratul l-au amăgit, zicând că în țara ungurească e liniște și poporul nu vrea nimic. Dar din frumoasa desfășurare a luptei de până acum a străbătut glasul plângerilor noastre și al urgiei ce ne paște până în urechile M. Sale împăratului. Și a înțeles inima Lui părintească nevoile ce ne copleșesc din mila stăpânirii ungurești și dacă a dat vot tuturor cetățenilor din cealaltă parte a împărăției Sale, Austria, — n'a avut pentru ce să nu ne dea și nouă. În primăvară s'au împlinit doi ani decând M. Sa a poruncit guvernului să facă legea votului pentru toți și guvernul a făgăduit că o va face.

De-atunci și până azi a tot oblicit cum ar putea să scape de îndatorirea ce a luat asupra-și și cum ar putea să amăgească pe M. Sa cu o lege la părere dreaptă, dar tot atât de blăstămată ca gândurile ce le are față de noi. La sfârșitul săptămânei trecute foaia socialistilor »Népszava« areușit să descopere taina ce se ascunde în legea despre votul universal.

Legea aceasta e croită cu atâta mișelie, încât la vederea ei seacă suflarea în noi de uimire și de mirare, și ni-se răsvrătește întreg sufletul împotriva celor ce au îndrăsnit să o alcătuiască.

Dacă ursita vrăjmașă ar îngădui ca aceasta lege să se facă trup, decât grele vremuri am străbătut și mai grele ne așteaptă, căci ținta ei nu e numai să ne ție și pe mai departe în întuneric și asuprire, ci să ne ia și fărâmurile de drepturi câte ne-au mai rămas. După legea aceasta votul nu va fi deopotrivă pentru toți și votarea se va face pe față. Dintre 4 milioane de cetățeni pe câți îi înzestrează cu drept de vot românii vor fi foarte puțini, — atât de puțini încât votul lor nu va trage nimic în câmpăna legii. Cititorii vor afla în altă parte a ziarului nostru amănuntele ei revoltătoare.

Cum poporul românesc e cel mai neștiutor de carte dintre toate popoarele țării, legea e făcută pe temeiul acestei neștiințe,

a cărei vină însă nu o purtăm noi, ci tot guvernele. Neștiutorii de carte vor avea zece inși împreună un singur vot, pe când perciunații și cei ce s'au îngrășat pe spinarea noastră vor avea unul câte trei voturi. Așadară în fața guvernului 30 de români săraci fac numai cât un singur om din neamul celor îmbuibăți. Dintre știutorii noștri de carte cei cari nu vor avea câte trei ori câte două voturi sunt atât de puțini, încât numărul lor nu se ia în seamă față de numărul covârșitor al celor din neamul răsfățat de guvern. Fără șir sunt blăstămiile câte ascunde aceasta lege, care s'a îngrijit ca și de aci înainte să poată fi ținute în seamă voturile cumpărate, propovăduind astfel și pentru viitor stricăciunea și vânzarea sufletelor.

După cum s'a rostit aseară plămăditorul ei, ministrul Andrássy, — care e conte, stăpân a zeci de mii de pogoane de pământ și șovinist turbat, — în adunarea partidului kossuthist la Budapesta, — amănuntele legii descoperite de ziarul »Népszava« sunt adevărate. Și ca mișelia să fie și mai strigătoare la cer, ministrul mai plănuește și alte legi întregitoare, în vârtutea cărora cercurile s-or împărți din nou, așa ca din mai multe cercuri românești să se facă unul, iar cercurile ungurești să se împartă în mai multe cercuri mici, cari însă toate vor alege câte un deputat.

Astfel vor fi cercuri cu peste 100 mii de alegători români și cercuri cu abia 15—20 mii de alegători unguri. Ne sfășie în pornirea lor păgână cum îi taie capul.

Avem însă nădejde că Majestatea Sa împăratul ascultând și înțelegând huetul strigătelor de împotrivire ce va stârni o asemenea lege în toată țara, nu va îngădui o fărâdelege atât de mare. Noi să stăm treji, gata de a sări în luptă în clipa când glasul conducătorilor noștri ne va chema. Infrățiți cu celelalte neamuri năpăstuite nădăjdum să spulberăm dela cârma țării pe hainii cari stau în calea fericirii neamurilor. Dacă nu vom fi la locul nostru în aceasta luptă desnădăjduită, întunecata stea a neamului nostru și mai mult se va întuneca.

Alarmantele știri privitoare la sănătatea M. Sale regelui Carol au fost desmintite prin categorica declarație a ziarului »L'Indépendance Roumaine« reproducă în numărul nostru de ieri. Încrestăm însă cu indignare graba cu care înweaga presa jidovească de toate limbile a monarhiei noastre, s'a pripit să se facă răsunetul prelung al strigătelor cutărei cucuvăi jidovești din București, veșnic lihnită după senzații. Este însă regretabil, că s'au găsit și la noi oameni cari să dea crezare știrilor de senzație ale presei jidovești.

Din parte-ne dăm expresiunea bucuriei noastre pentru desminterirea neadevărurilor presei străine și aducem M. Sale regelui Carol urările noastre cele mai călduroase și cele mai sincere, dorindu-i împreună cu toți românii de ori și unde sănătate deplină și viață îndelungată pentru prosperarea României, pentru binele și viitorul tuturor românilor!

Plângerea vice-banului Crnkovici. Azi baronul Rauch, banul Croației a sosit la Budapesta. Imediat după el a sosit și dl Crnkovici spre a raporta guvernului asupra incidentului său avut cu un student care l-a insultat și palmuit pe stradă. Ce va fi „raportând“ dl Crnkovici?... Probabil că politica sa e foarte populară în Croația. *Uti docet* figura palmuită a raportorului.

»Reichspost« despre proiectul lui Andrássy. Ziarul »Reichspost« din Viena spune că proiectul publicat de ziarul »Népszava« confirmă presupunerea că unicul ei scop este de-a asigura situația de prepotență a poporului unguresc.

Un act de volnicie împotriva autonomiei noastre bisericești. »Telegraful« scrie următoarele: Primim știrea telefonică, cumcă conferința preoțească din tractul Miercurei, convocată și întrunită în comuna Păuca, a fost dizolvată cu forța, la ordinul prim-preforului din Ocna Sibiului. Așteptăm amănunte despre acest nou act de volnicie, săvârșit din partea unui funcționar, ori hiperzelos în patriotismul său, ori necunosător de autonomia și organizarea noastră bisericească.

Votini atunci se încăpățină și scoțindu și ceasul îl deschide și-mi arată mașinăria. Dar celalalt nu se mișcă.

— Ie de argint poleit? îl întrebai.

— Nu, răspunse el, e de aur.

— Doar n'o fi tot de aur, îi zic eu, o mai fi și argint.

— Ba e de aur curat, răspunse el, și ca să facă pe băiat să se uite, îi puse ceasul naintea ochilor, zicându-i: tu ce zici, nu este tot de aur?

Băiatul răspunse scurt:

— Nu știu!

— Bre! bre! ce mândrie! făcu' votini.

În clipa aceea sosi tatăl său, care auzi vorbele lui: se uită la băiat, pe urmă zise fiului său:

— Tac! din gură! și plecându-se la urechie, îi zise: este orb.

Votini sări, în picioare și se uită lung la băiat; ochii acestuia erau ca de sticlă, fără expresie, fără mișcare.

Votini rămase, plecat, fără se poată zice nici o vorbă, cu ochii în pământ; pe urmă bolborosi:

— Imi pare rău... nu știam...

Dar orbul, care înțelese totul, răspunse cu un zimbet blând și îndurat:

— O, nu face nimica.

Votini este plin de deșertăciune, dar nu are inima rea: cât am stat împreună, n'a mai ris.

Prima zăpadă.

Sâmbătă, 10 Decembrie.

Adio plimbările pe Rivoli. Iată că a sosit prietena băieților, prima zăpadă! De ieri seară cad mereu fulgi albi, ca flori de iazomie. Ce frumos se vede azi de dimineață pe fereastra școlii cum cădea zăpada și cum se grămădea albă pe lângă geamuri; profesorul se uită pe fereastră și-și frecă mâinile și toți eram veseli gândindu ne la bulgării de zăpadă, la ghița, care o să vie mai târziu și la focul din sobă ce ne așteaptă acasă. Singur Stardi nu se uită la zăpadă, el stă cu capul în pumni, ascultând lecția.

Ce frumos a fost la ieșire. Toți dădurăm fuga pe stradă, tropotind prin zăpadă. Părinții cari ne așteptau la ușe erau cu umbrelele albe, gardistului i-se albise chivăra, ghiozdanele noastre într'o clipă, se făcură albe.

Toți eram ca nebuni de bucurie, și chiar și Precossi, băiatul fierarului, acela slab și galben care nu ride niciodată, și Robetti, acela ce a scăpat pe un copil de a nu-l omori omnibusul, sărea cu cărțile cu cari umbla acum. Calabresul, care nu mai văzuse până atunci zăpadă, făcu un

bulgăre și începă să-l mănânce ca pe o piersică; Crossi, băiatul precupeței își umplu ghiozdanul cu zăpadă, iar »zidarul« ne-a făcut să rîdem să ne prăpădim, când tata îl pofti să vie mâine la noi acasă iar el cum avea gara plină de zăpadă nu îndrăznea nici să o înghiță, nici să o lapede ci sta așa cu gara plină uitându-se la noi și nerăspunzând.

Chiar și profesorele ieșeau din școală rîzând, iar profesora mea de clasa întâi superioară a lerga prin ninsoare, apărându și obrazul cu voalul său verde și tușind.

Sute de fete, dela școala de alături treceau strigând și dând fuga pe covorul acela alb, iar profesorii și servitorii și gardistul strigan:

— Acasă! acasă!

Mustățile și bărbile li-se albiseră, fulgi albi de zăpadă le intră în gură, dar și ei rîdeau de gălăgia școlărilor cari sărbătoreau iarna...

— Voi sărbătoriți iarna, dar sunt copii cari n'au nici pâine, nici ghetă, nici foc. Mii și mi se duc din sat la școală, cu câte o bucată de lemn în mâna degerată, ca să facă foc în școală. Sute de școli sunt aproape îngropate în zăpadă, în cari copiii se înecă de fum sau le trenură dinții de frig, uitându-se cu groază la fulgii albi ce cad mereu, cari se aștern peste colibe lor

BÉTAY și BENEDEK,

atelier artistic pentru obiecte bisericești
BUDAPEST, IV. Váci-utca 39.

Mare magazin de tot felul de haine bisericești, prapori, potire, feanice de altar, lustru, cruci și to felul de obiecte pentru montarea bisericeilor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernacule, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere. Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

Sursele Andrassy despre reforma electorală.

— Situația politică. —

În conferința partidului kossuthist ministrul de interne Andrassy a făcut importante declarații asupra reformei electorale. Iată în rezumat ce a spus ministrul:

Este un an și jumătate de când mă ocup de chestia reformei. Studiind toate sistemele electorale de pretutindeni m'am convins că pentru împrejurările și interesele noastre pluralitatea e sistemul cel mai nimerit. La înfrunghirea reformei am urmărit două puncte de vedere: mai întâi ca dreptul de vot să fie general, al doilea ca numărul voturilor să nu fie mai mic decât în proiectul lui Kristóffy.

Am introdus votul plural pentru ca să nu ni-lătur de la putere elementele cari au susținut Ungaria până acuma. Pluralitatea nu poate fi odioasă căci toate clasele sociale vor căpăta prin ea dreptul de vot (?) Ea este introdusă și în alte state în Belgia, în Saxonia și în Hamburg.

Inuși prințul Bülow ar fi declarat că aprobă pluralitatea și o va introduce în Prusia.

Statul nu are numai dreptul, dar și datoria (dar cine-i statul? nu tot noi?) de-a alcătui reforma electorală după interesul său. Nu interesele personale ci interesele statului sunt în rândul întâi normative.

Numărul voturilor va fi după noua lege de vre-o 4 milioane. Procedura electorală va fi decentralizată. Alegerea se va face după cercuri administrative și după comune cu notariat. Municipiile vor fi chemate să stabilească aceste cercuri. Tot municipiile vor hotărî dacă voturile să vor strânge prin comisiuni ambulante cari vor merge din loc în loc sau dacă să vor numi comisiuni deosebite pentru fiecare cerc.

Știința de carte a alegătorilor se va stabili în modul următor: Să vor face registre despre persoanele cu astfel de posturi unde știința de carte este indispensabilă. Aceste

persoane nu vor avea nevoie de altă legitimație. Acolo unde va fi nevoie de dovedirea științei de carte, ea se va face prin certificatele contemporane. Cine va produce certificate bătute, va fi supus unui examen în fața comisiunii de conscripție.

Votul indirect are menirea de-a nu lipsi cu totul de dreptul de vot pe alegătorii analfabeți de astăzi. În general nu știu la toate amănuntele legii, a zis ministrul, dar nu cedez nimic din scopul ei care este de-a nu da țara pe mâinile demagogilor și a elementelor antinaționale, ci vreau să se menție domnia societății legate de tradițiile unghurești (cari azi sunt jidanii N. R.)

La urmă ministrul a declarat că va introduce un iunctim între reforma electorală și între împărțirea cercurilor.

La o întrebare a lui Barabás, ministrul a spus că dreptul de vot îl vor avea numai persoane cari sunt stabile de cel puțin un an într'un loc al țării și vor fi cetățenii țării de cel puțin 10 ani de zile. Dreptul de vot fiind plural, nu va fi egal.

— Pentru ce? a întrebat Barabás.

Pentru că nu sunt două lucruri egale pe lume (a răspuns foarte inteligent și de spirit. N. R.) a zis ministrul.

Ministrul a mai spus că *votul, va fi pe față.*

Reforma nu este îndreptată atât împotriva naționalităților, a zis ministrul cât în contra demagogilor și împotriva mulțimilor cari au stat până acuma în afară de constituție (Proiectul dovedește contrarul, căci socialiștii au relativ voturi mai multe decât nemaghiarii N. R.)

Supremația unghurească va fi păzită prin împărțirea cercurilor. Ministrul a spus că dorește să menție și cheltuielile de transport și alimentație ale alegătorilor pe ziua alegerii, dar deputații kossuthiști au protestat spunând că să ruinează prin ele.

Ziua alegerii va fi pretutindeni aceeași. Legea despre jurisdicțiunea curții de casație va fi înăspriată.

Mezőssy a spus că ar trebui să se men-

ție dreptul de vot al alegătorilor analfabeți de azi, cari plătesc 10 cor. dare directă.

— Cu neputință, a zis ministrul, căci aceasta ar jigni interesele unghurești.

Când Mezőssy a cerut acelaș lucru cu 20 de cor., ministrul a spus că asta s'ar putea.

Pentru-ce nu să pune știința de carte unghurească între condițiile votului? a întrebat un deputat.

Acuma nu să poate, a zis dl Andrassy, dar peste vre-o 10 ani legea școlară a lui Apponyi va aduce singură acest rezultat.

La urmă ministrul a declarat că nu va schimba actuala organizație și întindere a comitatelor, dar că ține la pluralitate cu care rămâne sau cade.

Adunarea de popor dela Sâncel.

Dumineca trecută a avut loc la Sâncel lângă Blaj o adunare de popor pentru votul universal. Multă lume aleasă din Blaj a luat parte la adunare care a reușit bine. S'a votat o moțiune pentru votul universal identică cu moțiunile celorlalte adunări de popor românești și s'a adresat M. Sale telegramă de omaj. Adunarea a votat clubului deputaților noștri încredere deplină invitându-l să pornească lupta cea mai înverșunată pentru votul universal.

Pentru viitorul congres studentesc.

Un congres studentesc, în organizările actuale studentești, pare a nu ne fi dat să vedem.

Societățile studentești, atât din București, cât și din Iași, nu se mai bucură așa de mult de încrederea studenților, lucru ce ni-l dovedește înfiuzul număr de membri dela fiecare societate, când condițiuni foarte ușoare, morale și materiale, se cer pentru a fi membri.

Astăzi, dorința studenților e de a se constitui în grupuri pe județe, grupuri care se vor putea desvolta temeinic, și vor da naștere în viitor unei confederații studentești, în care vom introduce și societățile studentești ale românilor din țerile subjugate.

În fruntea acestei confederații am avea comitetul național studentesc compus din câte doi membri ai universităților din București și Iași, și câte unul ai studenților români din Viena, Cernăuți, Pesta, Cluj, din Basarabia și Macedonia, din Paris și Berlin.

Acest comitet ar fi și comitetul jurnalului studentesc, pentru care orice student din confederație va trebui să plătească cotizația-abonament.

Ca atare, socot, pentru a se putea ținea un congres în anul viitor, în care să se hotărască organizația centrală a studențimii române de pretutindeni, că trebuie următoarele:

Fiecare grup județean va alege câte un delegat, afară de grupurile din Ilfov, Iași, Dolj, Brăila, Covurluiu, Prahova și Putna, care vor alege câte doi.

Acești delegați, împreună cu câte un delegat al studenților români din părțile de peste hotare mai sus numite, vor forma conferința premergătoare congresului, și din vreme s'ar hotărî programul lui.

Așa fiind, că ar dispărea nemulțumirile majorității studentești, că se face jocul partidelor politice, după cum azi se mai șoptește în cercurile studentești.

Congresul ar trebui ținut în August, când toată studentimea este liberă.

O părere de rău a studențimii mai e și că nu se alege pentru congres un oraș din mijlocul țerii. De aceia socot că s'ar putea ținea congresul într'unul din orașele Brăila, Galați sau Focșani, care sânt mai la îndemâna grupurilor studentești.

Pentruca studentimea să fie înlesnită de drum, masă și locuință, se vor organiza din vreme serbări populare, șezători literare și artistice, precum și reprezentări teatrale în fiecare oraș, din venitul cărora se va plăti drumul dus-întors spre orașul congresului. Prisosul se va vărsa grupului din orașul acela, care va îngriji de masa și locuința studențimii, lucru de care se va da socoteală până la ultimul ban.

depărtate, amenințate să le îngroape. Voi sărbători iarna, copii, dar gândiți-vă la miile de copii, cărora iarna le aduce mizeria și moartea.

Tatăl tău.

»Zidarul«.

Duminecă, 11 Decembrie.

Azi a venit la noi „zidarul“ îmbrăcat cu haina lui tatăl său, plină de var. Tata dorea mai mult decât mine ca să vie. Ce plăcere ne-a făcut tuturor! De-abea a intrat pe ușe și și-a scos zdreanța de pălărie udă leocă de zăpadă și și-o vîrî în buzunar; pe urmă intră în odaie, cu mersul acela de lucrător ostent, întorcându-și în toate părțile față ceea a lui, rotundă ca un măr și cu nasul mic și gogoneț, și când a intrat în sufragerie, se uită roată la mobilele din odaie, își opri ochii pe un tablou ce reprezintă pe Rigolotto, un cocoșat, și făcu „ca iepurele“.

Nu te poți ținea de ris, când face „ca iepurele“.

Ne-am jucat cu bucățile de lemn ce le am eu: ce bine știe să facă turnuri și poduri, cari stau ca prin minune și cum stă de serios ca un bărbat. Între un turn și un pod îmi spuse de familia sa: stau într'o mansardă, tatăl său se ducă la școala de seara, ca să învețe să citească. Trebuie să-l iubească mult părinții lui, căci deși este în îmbrăcat, dar hainele-i sunt groase, ca să nu-i fie frig, și basmau dela gât i-a legat-o mama lui cu mâna iei, ca să nu răcească. Mi-a spus că tatăl său este un om înalt și voinic de nu intră pe ușe dar bun și lui îi zice „bot de iepure“; băiatul însă este mic.

La patru, mama ne-a dat pâine cu dulceată, și noi am mâncat-o șezând pe canapea, și când ne-am sculat, nu știu de ce, tata nu m'a lăsat să scutur rezimătoarea canapelei pe care „zidarul“ o murdărise cu varul ce-l avea pe haină: mă ținu de mână și o scutură el pe ascuns.

Pe când ne jucam, „zidarului“ i-se descususe un nasture; mama i-l'a cusut, iar el s'a făcut roșu și sta fără să răsuflă. Pe urmă i-am arătat o carte cu caricaturi, iar el, fără să vrea, se strâmbă și făcea ca toate chipurile ce erau desenate, așa de bine, că și tata ridea. Era așa de mulțumit când a plecat, că uitase să-și scoată pălăria din buzunar, și când a fost în capul scării, ca să-și arete bucuria, mai făcu odată „ca iepurele“. Il cheamă Antonio Rabacco, și e de opt ani și opt luni...

— Știi, Enrico, pentruce n'am voit să scuturi canapeaua? Pentrucă dacă tu o scuturai și te vedea colegul tău, ar fi fost ca și cum tu i-ai fi certat că a murdărit-o. Și nu eră frumos, mai întâiu pentrucă nu a făcut-o înadins, și pe urmă pentrucă a făcut-o cu hainele tatălui său, care și le-a umplut de var lucrând; și ce se face lucrând nu este murdărie: se cheamă praf, var, vopsea sau oricum vei vrea să-i zici, dar nu murdărie. A lucra nu murdărește. Niciodată să nu zici de un lucrător ce vine dela lucru: — Ce murdar. Trebuie să zici: are pe haine semnele lucrului. Nu uita aceasta. Iubește pe „zidarul“ mai întâiu pentrucă este colegul tău și al doilea pentrucă este fiul unui lucrător.

Tatăl tău.

Trad. de P. Robescu.

Pentru studenții români din țările supuse e bine ca drumul pe căile ferate române să fie plătit din fondul central al congresului.

Am scris acestea ca o propunere a studenților române, și ar fi de dorit o discuție de cu vreme, pentru ca nu cumva și viitorul congres să fie numai anunțat, cum s'a întâmplat cu cel de la Iași.

Valeriu Tino.

„Neamul Românesc“.

Din România.

Manevrele. Trupele din brigada 8 a din capitală au pornit luni dimineață în manevre regionale pe timp de cinci zile.

Manevrele se vor desfășura între Afumați și Ștefănești, la distanță de zece km. de oraș.

Divizionul de artilerie călărească care a participat la manevrele de cavalerie din Dobrogea a plecat luni din Constanța spre Galați, unde își va lua reședința și va face tragere de războiu.

Acel divizion va parcurge în patru zile distanța dintre Constanța și Gheceț, unde va trece Dunărea pe pontoane, în ziua de 19 Septembrie.

Manevrele regionale ale diferitelor corpuri de armată cari trebuiau să înceapă luni au fost suspendate până la 21 Septembrie.

Această suspendare era necesară din cauza transportării trupelor din Moldova pe marginea Prutului ca măsură de pază contra holerei, precum și din cauza epidemiilor ce bântuie în mai multe județe din Muntenia.

Nouă abecedare pentru școlăle primare. Ministerul instrucțiunii a hotărât să organizeze pentru Septembrie 1911 un concurs de abecedare și cărți de lectură, pentru școlăle primare urbane și rurale.

Modificările actualei program se vor publica de către minister într-o broșură explicativă. În manuscrise vor ține locuri albe pe margini pentru observațiile comisiei examinatoare.

Manuscrisele se vor primi între 1 Ianuarie și 1 Martie 1911.

Cum să face o mobilizare în România. Privitor la mobilizarea regimentului 22 Dâmbovița se telegrafiază din Târg viște: Azi noapte 15 curent s'a dat alarmă pentru mobilizarea diviziei a III-a din care face parte și regimentul 22 Dâmbovița din Târgoviște.

La orele 2 din noapte s'au tras ciopotele tuturor bisericilor din oraș și s'au bătut tobele pe străzile orașului și în comunele județului.

Moartea deputatului Poroianu. Dăunăzi a murit în București Constantin Poroianu mare proprietar și deputat de Romanși. Deputatul a fost un filantrop, a ajutat mult bănește școlăle și bisericile cari se găseau pe moșiile sale.

El lasă prin testament o mare parte a averii sale primăriei de Caracal și 12.000 de lei rentă anuală doamnei Deșliu. După moartea acestei doamne, suma de 240.000 de lei, capitalul acestei rente va deveni proprietatea orașului Caracal.

Sfaturile unui meseriaș.

Noi românii peste tot stăm înapoia altor neamuri și vina pentru aceasta noi singuri o purtăm. Ne îmbulzim cu toții pe carierele „domnești“ și nu înțelegem însemnătatea mare a carierelor ce pregătesc pătura de mijloc a unui popor. Partea cea mai mare a neamului nostru o formează sătenii, cari sunt păstori, plugari și slugi la alții. Câtă brumă de cânturari avem sunt în mare parte preoți, dascăli și avocați. Carieri pe cari nu se strânge avere și astfel ne-am pomenit că averile și bunăstarea au încăput pe mâna altor neamuri, iar noi am rămas în urmă. Dacă am avea însă o clasă de mijloc puternică, s'ar schimba lucrurile. Ne lipsește aceasta clasă de mijloc: negustorii și meseriașii.

Negustoria și meseriile sunt cheile înaintării noastre și băile de aur pentru îmbogățirea noastră. Numai ele ne vor mântui. Nu-i adevărat că românul dacă învață o meserie își va schimba numele și se va lăpăda de legea, națiunea și limba lui. Uitați-vă înbiți cititori la Bohemia, Franța, Germania și la alte țări, unde negustorii și meseriașii formează clase înfloritoare, cari în cu scumpătate la legea și neamul lor.

La noi, meseriașii de până acuma nu ne putem numi măiestri ci numai niște cârpaci, cari suntem părăsiți și împrăstiați ca o turmă fără păstori. Nime nu se interesează de soarta industriei și comerțului la noi. Numai părinții săraci cari vreau să scape de prunci, îi dau la meserie pe 5 până în 6 ani. Acești copii apoi se instrăinează cu încetul, ajung dacă ajung meseriași ca vai ș'amar de ei, căci n'au capital și fără capital nici nu-și pot desăvârși cunoștințele. Pe de-asupra mai rămâne și nesprîjinit.

Stările astea mizere însă se pot schimba. Preoții și învățătorii să povățuiască pe țărani mai cu stare, ca să-și poarte copiii la școală cel puțin până la etatea de 15 ani și atunci să-l dea la negustorie ori la vre-o meserie, și nu pe vre-o 5—6 ani, ci pe doi și jumătate sau cel mult pe 3 ani. Banii ce iar cheltui pe la școală până și-ar face feciorul popă, dascăl ori scriitor, până-i la o parte și când feciorul va ajunge negustor ori meseriaș va avea un capital cu care va putea să înceapă ceva, — căci pentru meserii nu avem fundațiuni din cari să se împartă stipendii pe seama celor de pe aceste carieri.

Azi mâine cu școlăle suntem gata. Toate drepturile ni-le ia stăpânirea, până și firma avocatului pretinde să fie ungarească. Numai pe firmele negustorilor și meseriașilor mai poți scrie azi, de îți place și în limba englezească, jidovească șol. — nime nu ne ia acest drept. Și nu e rașine că în Arad, — oraș mare și înflorit, încunjurat de mediu curat românesc, din care i-se hrănește comerțul și industria, — nu găsești o singură firmă mare românească, când ar putea fi și 40—50 firme de ale noastre.

Dacă însă s'ar munci cu chibzuială, prevedere și cu sârg pe aceste terene, dacă apoi am sprîjini pe puținii negustori și meseriași ce i avem, ei s'ar întări și cu vremea am avea și noi o clasă de mijloc înfloritoare. Deci să îmbrățișăm carierele acestes, căci pământ mult nu avem, funcționari de stat de ne vom face ne maghiarizăm. Să ne organizăm pe aceste, să înființăm reuniuni, fonduri etc. Cel ce-i la moartea lor au de gând să-și testeze averea lor spre scopuri culturale, să nu uite de comerțul și industria românească. Dacă ne vom da seama cu toții de lipsa mare a unei pături de mijloc puternice, nu vom mai da banii noștrii străinilor și în special jidanilor, cari au năpădit aceste terene.

Cu creditul încă stăm rău, căci fabricanții cer informațiunile cu privire la noi dela străini și jidani, cari dau informațiuni nefavorabile și așa suntem nevoiți a lucra și a cumpăra numai pe bani gata.

Nu e bine nici să se dea ajutor sodalilor ca să meargă în străinătate pentru a-și înmulți cunoștințele în branșa lor căci cei mai mulți se întorc fără să facă ispravă. Cauzele sunt multe. Mai corect e să se sprijinească cei cari pot dovedi cu certificate, că au învățat pe la întreprinderile din străinătate mai mulți ani. Aceștia să li să dea ajutor când voiesc să se stabilească la noi.

O împrejurare, care apasă greu asupra demnității negustorilor și meseriașilor noștrii, e că clasa domnilor noștrii se ferește de ei, se jenează a stă cu ei la masă și în societate. Astfel pare c'ar există dușmănie între noi. Toate aceste nevoi și neajunsuri vor dispărea însă când vom înțelege necesitatea unei clase de mijloc înfloritoare. Fruntașii noștri să se mai gândească și la cele aci înșirate, căci — așa nepretențios — acesta e tabloul situației noastre de prezent.

Arad.

Nicolau Iosif,
măiestru croitor.

Din străinătate.

Austro-Ungaria și politica bulgărească. Se anunță din Sofia cu data de 15 Septembrie: Conte Czernin, însărcinatul de afaceri al Austro-Ungariei, a protestat ieri, în numele guvernului austro-ungar pe lângă guvernul bulgar pentru luarea în stăpânire a liniilor bulgare ale căilor ferate orientale.

Guvernul va răspunde protestării după ședința consiliului de miniștri ce va avea loc imediat după sosirea președintelui consiliului, așteptat astăzi din Viena.

In chestia incidentului turco bulgar. „Politische Correspondenz“ află din izvor bulgar competente că guvernul bulgar este hotărât a tranșa diferendele la care a dat loc ocuparea liniei ferate de pe teritoriul bulgar, printr'o învoială cu toate părțile interesate ale căror drepturi vor fi menajate conform cu dreptatea.

Se consideră ca cea mai probabilă soluțiune cumpărarea de către statul bulgar a dreptului de exploatare a acestei linii, dela direcția căilor ferate orientale.

La Sofia se crede că și Poarta și cercurile turcești cu influență pe lângă direcțiunea căilor ferate, vor considera în împrejurările de astăzi că trebuie mijlocit pentruca să se tranșeze prin bună înțelegere conflictul.

Tratatul din Berlin va hotărî în conflictul turco bulgar. Guvernul rus salută demersul Turciei de a confera semnatarilor tratatului din Berlin aplanarea conflictului turco-bulgar în chestia căilor ferate înălăturându-se astfel pericolul unui războiu.

Aniversara răposatului rege al Portugaliei. Cu ocazia aniversării nașterii regelui Don Carlos și a reginei, s'au oficiat număroase servicii religioase în memoria regelui asasinat. Regina Amelia, retrasă la Cintra, nu primește pe nimeni, nici măcar pe miniștri.

Un incident la Casablanca. Corespondentul ziarului „Gazeta de Colonia“ dă din Tanger următoarea descriere a incidentului de la Casablanca, (arestarea dezertorilor din legiunea străină).

Di Just, secretarul consulatului german din Casablanca, însoțea câțiva legionari, cari se predaseră consulatului, până la o șalupă, spre ai imbarca pe bordul vasului german „Zintra“.

Trupele franceze au sărit în apă spre a împiedeca depărtarea șalupei de țarm, șalupea s'a răsturnat pasagerii fiind în pericol să se înec.

Soldații francezi au luat pe dezertori cu forța bătând pe di Just și pe un soldat al consulatului german. Di Just, protestând contra arestării legionarilor, o fost amenințat cu revolverul de căpitanul portului.

Vice-secretarul Maens, a sosit imediat cu un dragoman al consulatului cerând imediata punere în libertate a soldatului consulatului care fusese pus în fiare. Soldatul a fost pus în libertate în urma cererii făcute și sub rezerva unor demersuri ulterioare.

Prințul moștenitor german va vizita pe Sultan. Principele moștenitor al Germaniei a trimis cu ocaziunea aniversării Sultanului precum zice „Yeni Gazeta“ o telegramă de felicitare anunțându-i și apropiata sa vizită.

Sanatorul și hidroterapia

Doctorulul RÁCZ ÖDÖN

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca nr. 7.

Telefon 639.

Deschis în decursul anului întreg pentru bolnavi interni și externi.

Băi electrice. Hidroterapie, tratament electric, băi de carbon, de etină și minerale. Tratament cu aer cald, dulpuri de aburi, cură de nămol de Pöstyén. Băi de nămol de Franzesbad, cu nămol original. Impachetări cu nămol. Inhalazioni. Masaje cu vibrații. Cură de slăbire și îngrășare. Să recomandă la: nervositate, istovire de orice fel, afecțiuni de stomac, intestine, ioină, plămâni și organele respirării, la reumă articulară și musculară. Rezultate excelente.

Supraveghera permanentă medicală; prețuri ieftine
PENSIUNE (locuință și alimentare) pe zi 3—5—7 orone.

Cu plăcere ofere prospecte și lămuriri

Dr. RÁCZ ÖDÖN

— proprietarul și conducătorul institutului. —

NOUTĂȚI.

ARAD, 1 Octomvrie n. 1908.

— Sănătatea M. Sale Regelui Carol.

»Independența Română« scrie în numărul ce primim azi următoarele: Știrile asupra sănătății Augustului nostru Suveran sunt din cele mai bune. Crampele de stomach de cari M. Sa sufereă atât în momentul când d-rul Noorden a fost chemat la castelul Peleş au dispărut cu totul. Nu au încetat, firește, toate efectele catarului de stomach dintr'odată, dar hrănirea se face acum cu mult mai bine. Hrănirea e mai variată și senzațiile de arsură ce revin din vreme în vreme sunt de o durată mult mai scurtă.

Se știe de altcum că boala aceasta, catarul stomachal, nu se vindecă repede, dacă însă îmbunătățirea ce se arată va perzista, M Sa în curând își va putea relua ocupațiile sale obișnuite continuând însă de a urmări regimul de alimentațiune și tratamentul destinat să aducă vindecarea.

— **Scăpat din temniță** Primira din Seghedin dela colaboratorul nostru dl Voicu Nișescu știrea că în ziua de 28 Sept. a. e., a ieșit din temnița de stat de acolo unde a pătimit 3 luni și 8 zile pentru un articol publicat în „Tribuna”. Carta poștală ce ne trimite e iscălită încă de părintele Andrei Hlinka, Dr. Ioan Lupas, Gheorghe Stoica și doctorul Vavro Srobar cari se vor fi despărțit cu pizmă de tovarășul lor de suferință. Le dorim și lor să iasă sănătoși și oțeliți pentru lupta căreia și-au sfințit viața.

— **Un viitor congres al presei la București.** »Independența Română« spune că propunerea ca unul din viitoarele congrese ale presei să se întrunească la București, a fost primită cu multă favoare și a fost amintită între alte invitații în termeni foarte măgulitori de dl Victor Taunay secretarul congresului.

— **Di Procopiu sărbătorit.** Dl Ioan Procopiu care a apărut într'un chip atât de nimerit cauza noastră la Berlin a primit numeroase telegrame de felicitare.

— **Constituirea societății »Andrei Șaguna«.** Societatea „Andrei Șaguna” a seminațiilor ortodoxi din Sibiu s'a constituit în ședința dela 14/27 pe anul școlar 1908/909 în mod următor:

Președiate: Dr. Ioan Lupas profesor. Vice-președiate T. Cibian cl. III. Arhivar V. Nistor cl. III. Notar V. Julele cl. I. Casser G. Ciupe cl. II. Controlor I. Reit cl. I. Bibliotecar N. Cristea cl. II. Vice-bibliotecar M. Reduțiu ped. I. redactor Popa cl. III econom Gh. Zavici ped. III.

Membrii în comisia literară: P. Borzea cl. III, A. Moldovan cl. III, E. Cinteiu cl. II, I. Trifa cl. II, Gr. Vermeșan cl. I, S. Turtea cl. I, I. Baboie ped. III, F. Boier ped. III, și I. Dragomir ped. II.

— **Acord electoral între aromâni și turci.** Corespondentul »Universului« scrie că Aromânii, primind în totul programul turcilor tineri, aceștia au dat vorbă și musulmanilor să voteze pentru doi candidați aromâni.

— **Hymen.** Veturia Metesiu și Victor Păcurariu, căsătoriți. Bucerdea-Vinoasă, Septemvrie 1908.

— **D-șoara Letiția Rimbaș și dl Ioan Ghișă,** funcționar de bancă, fidați. Brad, Sept. 1908.

— **La corigențele examenului de maturitate** ce s'a ținut Sâmbătă la gimnaziul gr. or. român din Brașov, s'au prezentat 12 candidați, dintre cari 7 corigenți din câte 1 obiect și 5, cari au avut să facă examen din toate obiectele. Rezultatul examenului e următorul: 7 candidați au fost declarați maturi și anume: George Popovici sen., Petru Pătean, Ioan Petrișor, Nicolae Lazar, Ilie Paștină și Nicolae Todor; 3 candidați au fost avizați la examen de corigență pe Decemvrie a. e., iar 2 înși au fost relegați la repetiția examenului întreg peste 1 an.

— **Rolul croaților la conferința interparlamentară.** Cu prilejul conferinței interparlamentare ziarele ungurești au adus toate știrea că deputații croați ar fi adrețat secretarului Eickhoff o scrisoare plină de insulte la adresa ungarilor și a lui Apponyi. Deși lucrul acesta nu ar fi fost de mirat, totuși el ar fi fost contrar urbanității și buneii cuviinți internaționale.

Dar iată că profesorul Eickhoff adresează ziarului »Agramer Zeitung« o scrisoare în care-l încunoștințează că nu a primit o astfel de scrisoare și că deci știrile date de presa ungurească au fost neadevărate. Este drept că croații au cerut să fie admiși și au fost întâiu admiși, dar admiterea a fost pe urmă retrasă, deoarece croații nu formează un grup național deosebit. Croații au recunoscut și ei asta și au declarat că intră în grupul ungaresc.

Este interesant însă, că știrile mincinoase ale presei ungurești desmințite de dl Eickhoff au provenit dela însuși ministrul Apponyi care a fost informatorul lor la conferința interparlamentară.

— **Vice-banul croat Crnkovici bătut.** Ieri vice-banul Crnkovici făcându-și preumblarea regulată a fost palmuit pe stradă de studentul universitar croat Jurissa. Universitarul nu s'a mulțumit cu atâta, ci i-a mai aplicat pe cap și câteva lovituri cu bâta, strigându-i: »Ține ticălosule, om de nimica și căne ce ești!« Publicul de față privea la ei fără a sări în ajutorul vice-banului. Jurissa a fost pe urmă purtat pe umere și sărbătorit de public. El s'a anunțat telefonic de bună voie la poliție și a așteptat liniștit sosirea detectivilor, cari l-au arestat. Ziarele croate voiau să scoată ediții separate despre scandalul acesta de stradă, dar poliția le-a confiscat pe toate.

— **Încă un candidat la catedra din Pesta.** Iată ce scrie »Gazeta«: Un fapt, care va trebui însemnat cu roșu în calendarul statului unitar: Duminecă în 20 profesorul din Blaj Alexie Viciu (în calendar se va scrie Vics) a călătorit gratuit până la Pesta, unde a fost primit în audiență specială de Saluzinszky.

Credem că blăjenii vor și să pedepsească pe acest vecinic candidat de șef de »partid moderat« și acum candidat la catedra românească din Pesta.

— **Sfințirea școlii din Abrud.** În 7/20 Septemvrie s'a făcut în Abrud scrie »Tel. Rom.«: sfințirea școlii române de fetițe, ridicată din partea reuniunii femeilor române de acolo. Actul sfințirii l-a săvârșit protopresbiterul tractual, dl Petru Popoviciu, care în cursul sfințirii a citit o frumoasă pastorală a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, ascultată cu viu interes din partea numărului public asistent la actul sfințirii școlii. I. P. S. Sa, în calitate de patron al reuniunii femeilor române din Abrud, a adus în pastorală sa laude meritate reuniunii pentru ridicarea acestei școlii și mulțumiri pentru ostenețele și jertfele avute. Excelența Sa a trimis apoi pe seama fondului reuniunii suma de 100 coroane. Cu ocaziunea sfințirii școlii s'au aranjat și alte serbări în Abrud.

— **Despre pretinsul atentat săvârșit asupra principelui Ferdinand al României** citim în »Acțiunea Conservatoare«: Cercetând asupra celor publicate de unele ziare despre un pretins atentat de tren, îndreptat în contra A. S. R. principelui Ferdinand, putem da următoarele detalii.

O persoană, care se află în trenul cu care venea A. S. Regală din străinătate, acum câteva zile, ne afirmă că pe când Alteța Sa eră în restaurant, un necunoscut a dat cu o piatră în ultimul vagon, într'un compartiment unde se află o damă singură, iar nu în compartimentul ocupat de Alteța Sa. Impresia tuturor celor din tren e că acesta e actul unui nebun sau al unui rău făcător, și că nu s'a urmărit un atentat în contra persoanei A. S. Regale, despre a cărui prezență nici nu putea bănuți acest atentator.

— **Demonstrațiune sângeroasă în Budapesta.** Adunările de Miercuri seara ale socialiștilor din capitală iarăși au fost însemnate cu sânge în cartea suferințelor și a luptei pentru votul universal. Adunările au decurs în cea mai deplină ordine, fără nici un incident.

După adunări muncitorimea a parcurs în mari mulțimi bulevardul mare până pe calea Andrassy. Aci la răspântie manifestații văzând poarta triumfală, ridicată pentru primirea regelui spaniol, au început să strige: »Jos cu poarta lui »Potemkin! Și asta e făcută din banii poporului! Averele publice să cheltuește pe sdrențe!«

Comandantul poliției călări a dat semnalul de atac. Pumnii și cismele potcovite ale poliștilor au intrat în activitate. În timpul acesta alți muncitori veniți pe Octogon au fost atacați de o altă trupă de gardiști călări, cari nu s'au mulțumit numai de a lovi cu cismele ci au tras săbiile și-au început a tăia în carne vie, săvârșind brutalități fără pereche.

Târziu muncitorii au fost împrăștiați și »potoliți«.

— **Lansarea vaporului de război »Franz Ferdinand«.** Lansarea noului vapor de război »Franz Ferdinand« s'a făcut pe un timp foarte păcut. Archiducesa Maria Ioselina și fiul ei archiducele Carol Francisc Iosif, precum și archiducele Stefan au azistat la festivitate privind de pe yacul archiducelui Stefan. Nașa noului vapor a fost archiducesa Maria Annunziata, iar archiducele Carol Ferdinand a reprezentat pe fratele său moștenitorul de tron Francisc Ferdinand. Comandantul flotei, contele Montecuccoli, a ținut o vorbire la care a răspuns archiducesa Maria Annunziata.

Așezate în semicerc, vasele de război austro-ungare au salutată lansarea noului lor tovarăș cu salve de tunuri.

— **Membrii al societății de teatru.** Ziarul din Oravița »Progresul« rectifică lista, reprodusă și de noi, a membrilor înscriși la »Societatea pentru crearea unui fond de teatru« cu ocaziunea adunării din Oravița, constatând, că din această listă s'a omis din greșală numele fruntașului comersant român din Oravița: Iustin Velceanu, care s'a înscriș membru pe viață cu 100 cor.

— **Demnitari turci la primirea părechei regale spaniole.** Din Budapesta se anunță că begul Abdi Reuf atașat militar turcesc din Viena și begul Hkmet Renad agentul diplomatic al Turciei au sosit la Budapesta și vor azistă la primirea părechei regale spaniole.

— **Sinuciderea unei fete de țaran.** În com. Răzvad, la câțiva km. de Târgoviște (România) s'a petrecut Duminecă pela orele 8 jum. o dramă,

Bănci de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de biurouri
 și fabricare de instrumente gimnastice.

Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

care a emoționat tot satul. Una din fetele cele mai frumoase din comună, Tina Niță Dinulescu, în etate de 18—20 ani, fiica unuia dintre fruntașii satului, după ce s'a pregătit ca să se ducă la biserică, deodată a căzut jos ca trăznică. Părinții fetei au început să strige după ajutor. Ajutoarele au fost însă zadarnice, căci ea murise pe loc. Cântându-se a se ști din ce cauză a murit așa de grabnic, în urma cercetărilor, s'a găsit într'o farfurie o substanță toxică, din care — probabil — nefericita fată a înghițit o mare cantitate. Otrava a fost așa de puternică încât și-a făcut efectul imediat. Nu se știe ce otravă conținea farfuria. Posibilitatea unei întâmplări, adevărată de a fi luat acea otravă din imprudență, e exclusă cu desăvârșire, așa că e vorba de sinucidere.

— **Goana după anarhiști.** Poliția din capitală e ocupată zilnic cu cercetarea și arestarea persoanelor cari li par suspecte. În urma denunțurilor false multe persoane nevinovate au fost duse la poliție. Așa, la un inginer de mine s'au aflat două dinamite. Inginerul abia seara târziu a fost liberat dovedind că dinamita îi trebuie la lucrările sale. Un soldat din Rusia, care în războiul ruso-japonez și-a pierdut brațul stâng, din curiozitate a venit să vadă cum se primesc regii în Pesta. Într'un hotel detectivii l-au prins și l-au dus la poliție. Disgustat de »ospitalitatea« unguerească dimineața a plecat îndărăt spre patria sa. Un domn a cumpărat dela un negustor de haine vechi, un palton și pantaloni vineți. Negustorul i-s'a părut lucru »bănuț« și a făcut un denunț la poliție. Astfel de cazuri hazlii se întâmplă acum des în capitală. Sfârșitul totdeauna e, că poliția desminte categoric că în Budapesta s'ar afia a narhiști.

— **Impăratul Wilhelm** a însărcinat pe amiratul Müller să prezinte ambasadorului Franței în numele său, condoleanțe pentru dezastrul suferit de echipajul încrușătorului »Latouche-Treville«.

— **Un mare incendiu** s'a iscat Miercuri la amiază în comuna Liszkófalú comitatul Turóc care fiind alimentat și de o furtună a prefăcut în scrum și cenușe biserică, școala și 85 de șoproane. Pagubele întrec suma de 400.000 de coroane.

— **Un succes al curei D-rului Opre.** Dl. Dr. Opre a primit următoarea scrisoare: D-lui Dr. Petre Opre, Arad.

Întrebuințând sistemul Dv., pentru întărirea mușchilor și înviorarea sănătății, vă comunic rezultatele dobândite.

Acum sunt 10 ani am răcit și am căpătat reumatism și podagră în brațe și în picioare. Timp de trei ani de zile am întrebuințat băile dela Felixbad dar n'am putut să mă tămăduiesc cu totul. La boala mea s'a mai adăugat și o boală de stomac. Am consultat mai mulți medici carim'au luat în tratament, dar vindecarea mea a fost de scurtă durată.

Citind broșura domnului avocat despre »întărirea forțelor musculare« m'am hotărât să-i urmez cura. Acum mulțumesc lui Dumnezeu, de trei ani am întrebuințat, în toată vara câte 6 săptămâni; aceste băi și m'am scăpat de podagră deplin. Și boala de stomac mi-s'a mai ameliorat; umflarea stomacului a scăzut, apetitul și mistuirea de asemenea mi-s'au ameliorat.

Primiți domnule avocat mulțumirile mele recunoscătoare pentru tratamentul d-voastre excelent și pentru sfaturile d-voastre provenite din curată iubire de oameni. Panadul-nou, 26 Aug. 1908. Erling Vendel, director școlar de stat.

x **Leac sigur împotriva boalei de porci,** prețul unui pachet de încercare 36 de fil.

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute romul cel mai bun materia pentru 1 l. 32 de fil. pentru un litru de cognac 40 de fil., un litru de rachiu 20 de fil. La fiecare flacon se alătură și modul de întrebuințare.

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun

leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță fața de pistriu în timp de trei zile și o face albă și catifelată.

Văpseaua de păr Neril. După o întrebuințare împrumută părului cea mai frumoasă culoare originală, bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacii de casă, articole de agricultură în prețurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la **Fekete Mihály,** drogherie, Târgu-Murășului (Marosvásárhely, Székényi-tér).

x **Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux** de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la armașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cișălate 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

Dela judecătorii.

Socialist osândit. Ieri s'a desbătut înaintea curții cu jurații din Seghedin un nou caz de »agitație«. Acuzatul Svetozar Mosorinski redactorul ziarului socialist sârbesc »Narodni Glas« din Becicherecul-mare a fost osândit, pentru două articole, la 6 luni temniță de stat și 400 coroane amendă.

Concert, petreceri.

Societatea de lectură a studenților dela gimnaziul superior din Năsăud aranjează serată literară muzicală urmată de dans, în sala de gimnastică Duminică în 4 Octomvrie st. n. 1908 din incidentul serbării de aniversară a deschiderii gimnaziului și a onomasticeii M. Sale. Venitul curat este destinat în favorul »Mesei studenților« dela gimnaziu.

Cântec popular.

M'a trimis maica în vie
S'aduc strugari și alămăie.
Cât e via am umblat,
Stragur negru n'am aflat,
Cât din vie ce-am eșit
Cătră casă am pornit,
Cu badea m'am întâlnit.
Am stat și am povestit,
Dașmancele m'au păzit
Și la maica m'au pțrit.
Maica rău s'a mâniat,
În temniță m'a băgat,
Pe temnița pus lăcat,
Pe lăcat a făcut zid,
Pe zid a crescut zămbrea.
Mă uitai printre zămbrea,
Doar voi vedea pe badea.
Văzui soare răsărind,
Fete cu feciori jucând,
Numai badea meu jeli
Sta locului năcăjit,
Cu cămașa neagră nouă,
Cu inima ruptă 'n două,
Cu cămașa neagră veche,
Cu inima ruptă 'n zece.
Eu de maica m'am rogat
Temnița mi-a descuiat.
Mi-a dat drumu 'ntr'o grădină,
Într'o grădină cu flori,
Unde-s fete și feciori.
Eu am rupt o floricea
Și m'am dus între rozoare;
Între rozoare și lunci
Ară badea cu doi junci.
— Bun lucru badeo la plug
Merg juncii bine la jug?
— Să fi măndro sănătoasă
Ca și-o floricea frumoasă,

Ce răsare vara 'n față,
Umplând câmpul de dulceță,
Ce răsare vara 'n dos,
Umplând câmpul de miros.
Și badiului eu m'am plâns
Tot ce am suferit l-am spus;
Badea 'n brațe m'a luat,
Gurița mi-a sărutat,
Năcazul mi-am înecat
Și ce-a fost, iute-am uitst.

Diana.

Economie.

Budapesta, 1 Octomvrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22 98 23—
Săcară pe Oct.	18 68 18 70
Cucuruz pe Malu	14 70 14 72
Ovăș pe Oct.	15 93—15 92

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa — — — —	22 K. 80—23 K. 60 fl.
Din comitatul Albei —	22 > 60—23 > 40 >
De Pesta — — — —	22 > 60—23 > 40 >
Bănățenesc — — — —	22 > 80—23 > 60 >
De Bacica — — — —	22 > 80—23 > 60 >
Săcară — — — —	18 > 75—18 > 90 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15 > 75—15 > 90 >
> de cvalitatea II.	15 > 40—15 > 65 >
Ovăș de > I.	16 > 50—16 > 80 >
> > > II.	16 > 10—16 > 40 >
Cucuruz vechiu — — —	16 > 80—17 > — >
> nou — — — —	> — — — — > — >

Poșta Administrației.

George Papp, Kapnikbánya. Am primit 2 cor. ca abonament până la finea anului 1908.

Moise Șepețan, Pittsburg. Am primit 1 dolar ca abonament până la 1 Ianuarie 1909.

George Filipu, The Highland. Am primit 1 dolar ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Andrei Cherjan, Solcița. Am primit 4 cor. abonament pe anul 1908 întreg.

Todor Rada, Pauliș. Am primit 2 cor. ca abonament până la 25 Martie 1909.

Trifon Cetean, Diod. Am primit 4 cor. ca abonament pe 1907.

Slăbiciunea

poate fi ușor înlăturată, și când se prezintă ca o boală organică și ca urmarea altei boale, precum și sănătatea să poate ușor restabili repede și sigur prin Emulsiunea SCOTT.

Stomacul și gustul dedicat

care nu suferă untura de pește primește

Emulsiunea Scott

ca un medicament ideal. Afară de asta ea are avantajul de-a fi întreit de nutritivă ca untura de pește.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fl.

De vânzare în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a se lua seamă la marca metodului SCOTT — care este pescarul.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar George Nichin.

Farmacia „Regina Elisabeta“

laborator medical și cosmetic

Szeged, Csongrádi sugár-ut.

Recomandă preparatele celebre cu efect experimental sau gaz, fabricate în laboratoriu cosmetic și cunoscut sub numele „Elisabeta“.

Cremă de față „Elisabeta“ — de zi și de seară — redă feței fragințele tinereții, împiedică formarea creștelor, face să dispară imediat platurile, petele de fect și tot felul de necurătenți ale pielii. Prețul 1 și 2 cor.

Lapte de erin „Elisabeta“, contra tuturor boalelor de piele și a defectelor frumuseții, efect sigur. Prețul 1 cor. 20 fl.

Spirit de păr „Elisabeta“ după o folosire de câteva zile împiedică formarea mătreții, întărește rădăcinile bolnavilor părului. Prețul 1 cor. 60 fl.

„Buzodol“ contra asudării picioarelor și a mâinilor — după o singură folosire, efect sigur și în cazurile cele mai grave. Prețul 1 cor.

Singurul depozit la fabricant. Comenzile din provizorie se îndeplinesc punctual. La o comandă de 10 cor. nu se încetează împachetarea și portul.

Lemle József, farmacia

„CODRUL“

Institut de credit și economii societate pe acțiuni în Buteeni. ::

Cu un capital social de 100.000 Cor.

A fost împotocolată la tribunal ca judecătorenie comercială și își va începe activitatea cu 1 Octomvrie a. c.

Primește bani spre fructificare.

Acordă împrumuturi cambiale, ipotecare și pe efecte.

Directiunea.

Cea mai efțină sursă de cumpărat!

Mediaș-Medgyes

- Piața târgului. (Markt plaz Nr. 8). -

Depozit bogat de tot felul de ciasornice de buzunar de aur, argint, metal și nickel. Articole opace de aur și argint. Ochelari și zvikeri de argint de China, pateutate prin lege.

Reparaturi solide și efține. ::

Caut Un candidat de avocat

cu praxă bună

aplicare momentană pe lângă condițiuni favorabile. Reflectanții să se adreseze la scrisul.

Dr. Aurel Lazar, adv. Oradea-mare.

Caut un scriitor

cu praxă bună

în afacerile cancelariale și cunoscător de cartea funduară. Să se adreseze de-a dreptul la mine competentul.

Dr. Octavian Pavelea adv. Bethlen.

Ioan Philipovits
fabricant

de ornamente, steaguri bisericesti
steaguri pentru reuniuni și baldahin

VERSECZ.

In atențiunea medicilor și a barbierilor.

In primul atelier din Ardeal de ascuțit cu putere electrică, se ascuț și se melirează cu prețuri moderate tot felul de instrumente medicale și de barbier. Instrumentele trimise pe postă se ascuț în 24 de ore.

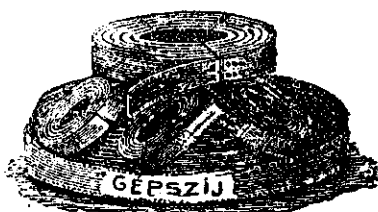
Solicitați încrederea binevoitoare rămân cu stimă:

Exner Sándor
NAGY-SZEBEN.
Kleine Ring 25.

Gmeiner E.

fabrică de curele pentru mașini. BRASSO.

Din cea mai bună piele de curele.

Mai multe feluri de curele de cusut și de legat în cea mai bună calitate.

Curele de mână din prima calitate de piele.

Preț-curent și modele se trimit după dispoziția on. public.

Ajută-ți și îți va ajuta și Dumnezeu!

Acest adevăr de aur se poate ajunge numai așa, dacă cel ce suferă folosește mijloace de vindecare, cari pe lângă efținăntate întrece ori-ce aparat scump, atât în privința durabilității cât și a efectului.

„Galvani“ se poate folosi cu Cordonul electric „Galvani“ succes sigur la: Reumă, răceală, nervositate, la boală șiirea spinării, de stomac, impotență, paralizie și altele.

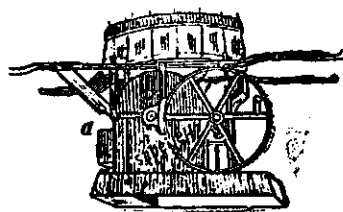
Scrisoare de recunoștință: Francisc Veis, cărâșmar, Sibiu. Aduc cu bucurie la cunoștință că prin folosința aparatului „Galvani“, am simțit multă ameliorare în boală mea (trabesdorsalis) așa încât nu mai am nevoie nici de cărje. Aparatul deși îl folosesc de un an funcționează fără cusur.

Singurul fabricant:

Ștefan Kmoskó, învățător reg. cat. **Sibiu**
(Nagyszeben) Terezianum No. 11.

Atelierul de mașini **Bittmann Pál** Budapesta, IX. Lonyai utca 36.

„Haladás“ cea mai perfectă mașină pentru storsul strugurilor. Pe oră stoarce 1400 kgr. struguri.

Zdrobește perfect boabele de struguri și le scapă deplin desfăcute de cotor în vasul de sub ea, iar boabele necoapte dimpreună cu cotorul le socate separat pe apertura „D“.

Prețul 200 coroane.

:: In atelierul meu se pot vedeă ori și când. ::
Cu prețcurente și cu deslușiri servesc bucuros.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCE. GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiz, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efteptuesce pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. In ramul vieții: capitale cu termin fies, rente, nestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă deia 50—500 cor. se plătesc la moment in ziua morții întemplate;

2. In ramul focului: clădiri de tot felul, mobile mărfuri, produse de câmp ș. a.

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, halne scosiale ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, oucuruz ovės, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeș nutrefuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturele noastre locale și cercuale mai in fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ in Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuraza, grâu, secara, ovězul și toată economia!

Asigurați contra furtului și incendierii prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

CATALOGUL

cărților apărute și aflătoare de vânzare la tipografia diecezană din ARAD.

Cărți școlare.

1. **Istorie morale** de Dr. Petru Barbu, ediția III. —30
2. **Istorie biblice** de Dr. Petru Barbu, ediția VII. —30
3. **Istorie binlice** de Nicolae Crișmariu, ediția I. —40
4. **Istorie biblice** de David Voniga, ed. I. —50
5. **Istorie biblice** de Petru Popa, ed. I. —45
6. **Istorie bisericesti** de Dr. P. Barbu, ediția V. —30
7. **Istorie bisericesti** de Nicolae Crișmariu ediția I. —40
8. **Catehism** de Dr. Petru Barbu, ediția V. —40
9. **Catehism** de Nicolae Crișmariu, ediția I. —40
10. **Micul catehism** de Ioan Tuducescu, I. —40
11. **Abc-dar** carte de citire de Iosif Moldovan și consoții ediția VI. Aprobata sub Nr. minist. 103031/1908. —40
12. **Abc-dar** scris pe baza metodei suetelor vii de Iuliu Vuia, ed. III. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. —40
13. **Abc-dar** scris pe baza metodei cuvintelor normale de Iuliu Vuia. Aprobata prin rezoluț. minister. Nr. 51049/908. —40
14. **Instrucțiune** pentru Abc-darul după metoda sunetelor vii de I. Vuia, ediț. II. —80
15. **Carte de citire** pentru clasa doua de I. Vuia, ediția I. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială Nr. 89230/908. —36
16. **A doua carte de citire** de Iosif Moldovan și consoții ediția IV. Aprobata sub Nr. ministerial 103031/908. —40
17. **A treia carte de citire** de Iosif Moldovan și consoții ediția II. Aprobata sub Nr. ministerial 103031/908. —60
18. **A patra carte de citire** de Iosif Moldovan și consoții, ediția I. Intrat spre aprobare sub Nr. ministerial 94787/908. —60
19. **Carte de citire** pentru clasele 3—4 de I. Vuia ediția II. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. —50
20. **Carte de citire** pentru clasele 5—6 de I.

- Vuia ediția I. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială sub Nr. 51049/908. —60
21. **Carte de citire** pentru clasele 5—6 de Iosif Moldovan și consoții ed. I. Intrat spre aprob. sub Nr. minist. 94787/908. 1—
22. **Curs practic de limba română** de Iul. Vuia ediția III. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. —60
23. **Gramatica română** de I. Groșorean. I. —40
24. **Curs practic de Istoria literaturii române**, de Iosif Stanca ediția I. —40
25. **Exercițiu intuitive române-maghiare** de Ioan Vancu, ediția I. —50
26. **Curs practic de limba maghiară** pentru clasele 1—3 de I. Vuia ediț. IV. Aprobata prin rez. minister. Nr. 28419/908. —50
27. **Curs practic de limba maghiară** pentru clasele 4—6 de I. Vuia ediț. III. Aprobata prin rez. minister. Nr. 28419/907. —50
28. **Limba maghiară** de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan partea I, ediția II. Intrată spre aprobare sub Nr. ministerială 94787/908. —50
29. **Limba maghiară** de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan partea II ediția I. Intrată spre aprobare sub Nr. ministerială 94787/908. —50
30. **Curs practic de aritmetică** pentru clasele 2, 3, 4 de I. Vuia ediția II Aprobata prin rez. minister. Nr. 51049/908. —60
31. **Curs practic de aritmetică și Geometrie** pentru clasele 5—6 de I. Vuia ediția I. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. —36
32. **Geografia și constituția** pentru clasele 3, 4, 5, 6 de I. Vuia ediția IV. Aprobata prin rez. minist. Nr. 103632/908. —60
33. **Geografia ungariei** de I. Stanca ed. I. —30
34. **Geografia comitatului Arad** de D. Medrea ediția I. —70
35. **Istoria Ungariei** de Iuliu Vuia ediția II. E sub aprobare ministerială. —40
36. **Istoria naturală** de Iuliu Vuia ediția II. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială Nr. 2384/904. —60
37. **Istoria Naturală** de Ioan Tuducescu, I. —40

38. **Economia rațională** de I. Vuia ediț. I. Aprobata p rez. minist. Nr. 51049/908. —56
39. **Curs practic de Fizică și chimie** de I. Vuia ediția I. E sub aprobare minist. —50
40. **Din Liturgica bisericii ortodoxe rom.** —70
41. **Carte de învățătură** de I. Vuia. Aprobata prin rezoluț. minist. Nr. 41409/903. 1-50
42. **Manual de gimnastică** de Ioan Prodan. —60
43. **Rugăciunile școlărilor**, cântări bisericesti ediția IV. —50
44. **Prelegeri metodice din Istorie** biblice de N. Crișmariu, prețul. 3—

La comanda până la 100 C. se dă 10% rabat; iar la comanda mai mari 20%.

Diverse.

„Anuarul școlar“ conține următoarele formule: a) Ziarul de primire. b) Ziar de progres și absenții. c) Ziar de progres. d) Ziarul evenimentelor anuale. e) Ziar de vizitațiune. f) evidența ordinațiilor. g) Consemnarea manualului folosit. Rapoartele lunare pentru 10 luni și rapoartele pentru absenții (Mulasztási kimutatás). în fine date statistice sumare. Acest anuar e compus pe baza modelelor dela stat însă în două limbi paralele, o față adică în limba maghiară și ceialaltă în limba română. Prețul unui exemplar (compactat) pentru 80 școlari 5 cor.; pentru 120 = 6 cor.; pentru 160 = 7 cor.

Articolul de lege XXVII din anul 1907, despre relațiunile de drept ale școalelor populare elementare nesuținute de stat și despre competențele învățătorilor comunali și confesionali împreună cu îndrumarea ministrului de culte și instrucțiune publică către comisiunile administrative, referitoare la executarea acestei legi. Prețul 2 cor.

Tipărituri necesare învățătorilor precum: »Protocol de dotațiune«, »Evidența plății salariilor învățătorilor« și tipăriturile de »Inștiințare către inspectorii școlari« conform §. 10 din instrucțiunea ministerială referitor la salariile învățătoresți și în fine tipăriturile act de dotațiune (dijlevél). Pentru o școală se recer în total circa 25 coale. — Prețul 2 cor. cu porto cu tot.

DIENER PÁL FÜLÖP

Cea dintâiu magazie de covoare și postavuri de mobilă în comitatul Torontal.

Am onoare a aduce la cunoștința pr. stim. public cumpărător din loc și provinciă, că cu ziua de azi am deschis

o prăvălie de specialități de covoare în Timișoara

Belváros, palatul societății «Első Magyar Általános Biztosító Társaság», strada Jenő herceg Nr. 7. partea de cătră strada Mercy.

Articlii mei sunt fabricați de fabrica »Első magy. torontali szőnyeg- és butorszövetgyár« din Beciche-recul mare, și atât în privința calității lor, cât și în ce privește execuția modernă artistică, satisfac chiar și pretențiile cele mai gingașe. În magazia mea se află permanent, în felurite calități și execuție covoare Smyrna lucrate cu mâna, covoare pentru saloane, refectorii, odăi de dormit și antișambre, covoare de pus înaintea patului.

Covoare Tournay de toate mărimile și modelurile, lucrate numai din lână.

Covoare pentru trepte, covoare modelate de catifea pentru padimente întregi.

Mare asortiment de covoare de sfori calitățile Hungaria, Olanda și Eiderninster, mare asortiment de vestitele covoare de Torontál Tyilim foarte potrivite pentru odăile bărbaților și fumatorii acești articlii de economie de casă se află și ca covoare de sofa, fețe de masă, fețe de pat, perdele, lamberquin și covoare de perete.

Primesc aranjarea de locuințe domnești și cancelării, după planuri felurite, potrivit culorilor mobilei și preților.

Când recomand în atențiunea p. st. public cumpărător prăvălia mea de specialități de covoare, mai amintesc, că branșa aceasta, ca unul care am fost mulți ani șeful de birou al amintitei fabrici, o pricep deplin și astfel sunt în poziția de a satisface pretențiile p. st. public în toate privințele.

Rugându-vă de sprijin și asigurându-vă de serviciul cel mai punctual și solid

sunt cu deosebită stimă:

Diener Pál Fülöp.